

*Христина Миколаївна Карповець,
аспірантка, викладачка кафедри української мови і літератури,
Національний університет «Острозька академія»,
вул. Семінарська, 2, м. Острог, Україна*

*Н. к.: Хом'як Іван Миколайович,
д-р пед. н., професор кафедри української мови і літератури*

ПРОЄКТНИЙ МЕТОД У НАВЧАННІ ПРАВОПИСУ: ВИЩА ШКОЛА

Компетентнісний підхід в освіті зумовив знецінення традиційного інформаційно-репродуктивного навчання. У зв'язку з цим відбувається активне впровадження інноваційних методів і технологій у навчально-виховний процес усіх ланок освіти. Одним із актуальних питань є організація проєктного навчання учнів і студентів.

Г. Селевко пояснює проєкт як комплексний навчальний метод, що дозволяє індивідуалізувати навчальний процес, дає можливість виявити самостійність у плануванні, організації та контролі власної діяльності [4]. До категорійних ознак поняття «проєкт» належать такі: 1) актуальність і соціальна значущість, спрямованість на задоволення професійних потреб; 2) взаємозв'язок теоретичного і практичного аспектів креативної діяльності; 3) інтерактивний характер комплексної суб'єкт-суб'єктної діяльності учасників; 4) інноваційність, активна взаємодія з навколишнім середовищем, використання сучасних ЗМК; 5) логічна послідовність етапів проєкту і регламентування діяльності; 6) перспективність, тобто спрямованість на одержання проміжних результатів і досягнення кінцевої мети – оригінального продукту діяльності; 7) обов'язкова презентація, підпорядкована жанру кінцевого результату [3, с. 384].

На констатувальному етапі педагогічного експерименту, суть якого полягала в апробації методики формування правописної компетентності з використанням інноваційних методів навчання, було виявлено, що найбільш проблемною темою є відмінювання й правопис слов'янських і неслов'янських прізвищ та географічних назв і похідних прикметників. Щоб

зацікавити й активізувати аудиторію, систематизувати й унаочнити матеріал і полегшити вивчення відповідних правописних правил, студентам першого й другого курсу було запропоновано підготувати інформаційний проєкт на узагальнену тему «Правопис власних назв». Характерною ознакою будь-якого проєкту є те, що «в результаті певної пошукової, дослідницької, креативної діяльності студенти не тільки підходять до розв'язання поставленого завдання, але й створюють конкретний реальний продукт» [2, с. 284]. Мета нашого завдання полягала в підготовці ілюстративного матеріалу для електронної книги «Правопис власних назв» на основі шаблонної картинки (як зразок було запропоновано проаналізувати Лепетуна з проєкту «Мова – ДНК нації»). Це прикладний груповий інформаційний монопроєкт із відкритою координацією, виконання якого тривало 2 тижні. Академічну групу було поділено 5 робочих груп, кожна з яких готувала свій проєкт для висвітлення певної частини теми:

1. Правопис слов'янських прізвищ і географічних назв.
2. Правопис несловянських прізвищ і географічних назв.
3. Правопис складних і складених особових імен та прізвищ і похідних прикметників.
4. Відмінювання й правопис георгафічних назв і похідних прикметників.
5. Правопис складних і складених географічних назв та похідних прикметників.

Для досягнення мети учасникам проєкту потрібно було виконати такі завдання: 1) розкрити актуальність теми; 2) розробити план роботи над проєктом, розподілити обов'язки між учасниками робочої групи; 3) зібрати й систематизувати матеріал; 4) укласти список літератури, використаної під час підготовки проєкту; 5) підготувати мультимедійну презентацію, яка розкриватиме основні етапи й результати роботи, і представити проєкт. Захист і обговорення проєкту відбувалося на занятті впродовж 15 хвилин.

Загалом студенти позитивно сприйняли таке завдання, а окремі робочі групи дуже творчо підійшли до його виконання, точно систематизувавши

правописний матеріал і дібравши вдалий візуальний супровід. Ефективність проєктного методу засвідчили результати наступного заняття, коли студенти закріплювали теоретичний матеріал на практиці, відзначаючи, що в цьому їм допомогли напрацювання з підготовки проєктів.

Як підтвержує практика, для навчання правопису найбільш оптимальними є групові короткотривалі монопроєкти, оскільки тимчасова робота в групі над конкретною темою дає ширші можливості для аналізу ситуації, передбачає обов'язкову під час вирішення певної проблеми дискусію, при цьому утримує відчуття новизни виучуваного матеріалу й допомагає уникнути банальності в навчальному процесі. Крім того, працюючи в складі малої групи студент не лише набуває досвіду соціальної взаємодії в колективі, а й формує власне уявлення щодо принципів співпраці, самостійно організовує власну діяльність, виробляє навички самоконтролю й самоаналізу [1, с. 6].

Перспективним вважаємо впровадження проєктного методу навчання фахових дисциплін на всіх етапах професійної підготовки майбутніх філологів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуревич Р. С. Використання сучасних технологій навчання у ВНЗ // Теорія і практика управління соціальними системами. 2014. № 2. С. 3–10.
2. Дроздова І. П. Теоретико-методичні засади розвитку українського професійного мовлення студентів вищих навчальних закладів нефілологічного профілю: дис. ...д-ра пед. наук: 13.00.02, 2011. 450 с.
3. Климова К. Я. Формування мовнокомунікативної професійної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей педагогічних університетів: дис. ...доктора пед. наук: 13.00.02. К., 2011. 554 с.
4. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие. М.: Народное образование, 1998. 256 с.